

Länsstyrelsen
Värmland

Värmländska byggnadsminnen

Holmedals prästgård

Kommun:	Årjäng
Socken:	Holmedal
Funktion:	Pastorsexpedition och prästbostad. Karl XII-stugan är utställningslokal.
Tillgänglighet:	Karl XII-stugan är öppen under sommarhalvåret.

Beskrivning

Holmedals prästgård ligger placerad sydväst om sockenkyrkan och kyrkogården, på en platå med vacker utsikt över Holmedalssjön. Prästgården nås via huvudväg österifrån och består av en huvudbyggnad med en källarstuga flankerande dess södra sida. De till gården tidigare hörande ekonomibyggnader och ett äldre prästboställe är sedan länge borta.

Prästgårdens huvudbyggnad stod färdig 1806. Manbyggnaden, i ståndsmissig och samtidigt stilren utformning, uppfördes under kyrkoherde Sven Dahlmans tid. Prästen fick sin utkomst från prästlönejorden och var således även jordbrukare. Byggnaden, i två fulla våningar samt vind och källare, är timrad upp i nock med vitmålad brädpanel och har ett mångåsburet sadeltak belagt med tegelpannor. Prästgårdsbyggnadens entré utgörs av en skifferbelagd öppen plattform där kraftiga kolonner bildar en loggia som bär upp en balkong ovanför. Entrépartiet tillkom på 1930-talet. Interiören har en för prästgårdar från denna tid typisk sexdelad plan.

Källarstugan, kallad Karl XII-stugan, uppfördes 1715 och flyttades till sin nuvarande plats 1739. Namnet har stugan fått genom berättelsen att Karl XII övernattade här på sin väg till Norge 1716 och 1718. Källarstugan uppfördes som gäststuga och var under 1800-talet bostad åt prästgårdens tjänstefolk för att under 1900-talets första årtionde bli övernattningsrum för luffare. Byggnaden har under årens lopp förändrats något. Den är uppförd i timmer med svalgång över en hög välvd stenkällare. Fasaderna är panelade och falurödfärgade under ett sadeltak med torvtäckning. Interiört finns två rum, en storstuga och en kammare. Båda rummen har golv av breda gamla plankor, lerklinade och handmålade väggar samt murade spisar av ursprunglig karaktär.

Prästgården har tillsammans med kyrka och sockenstuga utgjort den lokala bygdens administrativa och religiösa centrum alltsedan medeltid. Den säreget utformade källarstugan bär på en fantasieggande personhistoria.

Skyddets omfattning i sammandrag

Skyddsföreskrifterna omfattar manbyggnadens exteriör, källarstugans exteriör och interiör, och de till byggnaderna hörande markområdena.

För fullständiga skyddsföreskrifter, kontakta Länsstyrelsen.

Lästips

- Johannesson, G, *En bok om Holmedal*, Karlstad 1965

Ändringsinformation

Datum: Kommentar:

2007-11-09 Första versionen - huvuddelen av informationen hämtad från tidigare byggnadsminnesbeskrivningar.